

İş Sağlığı ve Güvenliği

—İçindekiler

İş sağlığı ve güvenliği amaçları

İş sağlığı ve güvenliğinde toplum zihniyeti

İş sağlığı ve güvenliği amaçları

İş kazaları nedenleri; 4-m

İş sağlığı ve güvenliğinin önemi

İş sağlığı ve güvenliği örnekleri

Büşra İPKİN - Şura GENÇ - İkra ARSLAN - Berra GÜN- Ravza Ölmez

İş sağlığı ve güvenliği amaçları

İş sağlığı ve güvenliği literatürünü incelediğimizde, karşımıza çıkan en net ve tartışmasız ilk amaç insan hayatını korumaktır. Bir işyerinde üretim ne kadar büyük, teknoloji ne kadar gelişmiş olursa olsun, hiçbir şey bir insanın canından daha değerli olamaz. İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önceden tahmin edip engellemek, İSG'nin kalbidir. Amaç, bir işçinin sabah evinden nasıl sağlıklı çıktıysa, akşam ailesinin yanına aynı şekilde, burnu bile kanamadan dönebilmesini sağlamaktır. Çalışanın aşırı stresten, mobbingden (psikolojik baskı) uzak, huzurlu ve psikolojik olarak da sağlıklı bir ortamda çalışmasını sağlamak bu disiplinin asli hedefleri arasındadır.

Büşra İPKİN

İş sağlığı ve güvenliği amaçları

Kazalar ve hastalıklar; işgücü kaybına, tazminatlara ve tedavi masraflarına yol açar. Bilimsel kaynaklar, doğru uygulanan güvenlik tedbirlerinin bir işletmeyi çok büyük mali zararlardan koruduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Yani güvenli bir işyeri, hem devlet hem de işveren için ekonomik istikrar demektir. Bir fabrikada kaza meydana geldiğinde sadece bir insan zarar görmez, aynı zamanda üretim durur, makineler hasar görebilir ve ciddi bir kaos ortamı oluşur. İSG, bu aksamaları önleyerek üretimin durmaksızın, güvenli devam etmesini amaçlar.

Büşra İPKİN

İş sağlığı ve güvenliğinde toplum zihniyeti

İş sağlığı ve güvenliği (İSG), endüstrileşme süreciyle birlikte hayatımıza girmiş ve modern iş dünyasında insan onuruna yakışır çalışma ortamlarının kurulmasını hedefleyen dinamik bir disiplin olmutur. Yalnızca yasal bir zorunluluk veya teknik kurallar bütünü olmayan bu alan, doğrudan insan hayatını, toplumsal refah ve kalkınmayı üretimin sürdürülebilirliğini korumayı amaçlar. Küreselleşen dünyada ve hızla büyüyen sanayi kollarında İSG uygulamaları; iş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemenin yanında işletmelerin verimliliğini ve kurumsal itibarını artıran stratejik bir yatırım olarak kabul edilmektedir.

Şura GENÇ

İş sağlığı ve güvenliğinde toplum zihniyeti

1. "Maliyet" ve "Yatırım" Çelişkisi

Birçok işletme için İSG, ne yazık ki hala "kaza olana kadar boşa harcanan para" olarak görülüyor. Bir fabrikaya modern havalandırma sistemi kurmak, işçilere yüksek kaliteli kişisel koruyucu donanım sağlamak veya dijital takip sistemleri entegre etmek kısa vadede şirketin kasasından büyük paralar çıkması demek. Şirketler genellikle kaza olasılığını düşük bir risk olarak algılayıp bu harcamayı erteliyorlar. Oysa bir kaza gerçekleştiğinde ödenecek tazminatlar, duran üretim hattı ve zedelenen marka imajı, alınacak önlemlerden kat kat daha pahalıya patlıyor. Yani ortada ciddi bir basiretsizlik ve kısa vadeli kar odaklılık problemi var.

Şura GENÇ

İş sağığı ve güvenliğinde toplum zihniyeti

2. "Bana Hiçbir Şey Olmaz" Kültürü

İSG'nin önündeki en büyük engellerden biri sosyokültürel kodlarımızdır. Toplumumuzda ve genel olarak gelişmekte olan ülkelerde, iş güvenliği kurallarına uymak bazen "korkaklık" veya "acemilik" olarak algılanabilir. Yıllardır inşaatta çalışan bir usta, emniyet kemeri takmayı kendine yakıştıramayabiliyor; "Ben 30 yıldır bu iskeledeyim" diyerek deneyimine çok güveniyor. Bu "kaderci" ve "aşırı özgüvenli" yaklaşım, işçiyi kendi hayatını koruma sorumluluğundan uzaklaştırıyor. Kurallar kağıt üzerinde mükemmel olsa bile, sahada insan psikolojisi ve alışkanlıkları devreye girdiğinde o kurallar deliniyor.

Şura GENÇ

İş sağlığı ve güvenliğinde toplum zihniyeti

3. Taşeronlaşma ile Sorumluluğun "Buharlaşması"

Büyük projelerde (özellikle inşaat, maden veya büyük imalat sanayilerinde) işler alt alta onlarca taşerona bölünür. Bu durum, hukuki ve vicdani sorumluluğun da bölünmesine yol açar. Ana firma, sorumluluğu taşerona yıktığını düşünerek sahayı yeterince denetlemek istemez. Taşeron ise daha az kar marjıyla çalıştığı için ilk olarak işçi sağlığı harcamalarından kısar. Sonuçta ortada bir kaza olduğunda herkes suçu birbirine atar ve sorumluluk adeta buharlaşır. Bu sistem, güvencesizliği ve kuralsızlığı besleyen en büyük ekonomik çarktır.

Şura GENÇ

İş sağlığı ve güvenliği amaçları

4. Denetimlerin "Evrak Üzerinde" Kalması

Türkiye dahil ve birçok ülkede mevzuatlar aslında oldukça sıkı ve Avrupa standartlarındadır. Ancak kağıt üzerindeki bu başarı sahaya yansımaz. İSG uzmanları ve iş yeri hekimleri, maaşlarını doğrudan denetlemekle yükümlü oldukları işverenden alırlar. Bu durum çok ciddi bir çıkar çatışması yaratır. Maaşını ödeyen patrona karşı ne kadar dik durabilir ve üretimi durduracak kadar sert raporlar yazabilirsiniz? Devlet denetimleri de genellikle "sistem kontrolü" (yani evrak var mı, formlar doldurulmuş mu?) düzeyinde kalır. İşçi o eldiveni gerçekten takıyor mu, o gaz ölçüm cihazı doğru çalışıyor mu gibi pratik gerçekler denetim anı geçtikten sonra unutulur.

Şura GENÇ

İş kazaları nedenleri; 4-m

İş kazaları, modern çalışma ortamlarının en önemli sorunlarından biridir ve her yıl binlerce çalışanın yaralanmasına, hatta hayatını kaybetmesine neden olmaktadır. Bu kazaların önlenmesi için öncelikle temel nedenlerin anlaşılması gerekir. İşte tam bu noktada 4M Teorisi devreye girer. 4M Teorisi, iş kazalarının arkasındaki temel nedenleri sistematik bir şekilde analiz etmek için kullanılan güçlü bir risk yönetimi yaklaşımıdır. Bu teori, kazaların genellikle dört ana faktörün (İnsan-Man, Makine-Machine, Malzeme-Material ve Metot-Method) etkileşimi sonucunda meydana geldiğini savunur. Her bir faktör, iş güvenliği zincirinin önemli bir halkasını oluşturur ve bu halkalardan birindeki zayıflık, tüm sistemin güvenliğini tehlikeye atabilir.

Berra GÜN

İş kazaları nedenleri; 4-m

İş kazalarının arkasındaki temel nedenleri anlamak, sadece kazaları önlemek için değil, aynı zamanda daha güvenli bir çalışma ortamı oluşturmak için de kritik öneme sahiptir. 4M Teorisi, kazaların genellikle tek bir nedenden değil, birden fazla faktörün bir araya gelmesiyle oluştuğunu vurgular. Bu nedenle, kapsamlı bir kaza araştırması ve risk değerlendirmesi yaparken, tüm bu faktörlerin detaylı bir şekilde incelenmesi gerekir.

Berra GÜN

İş kazaları nedenleri; 4-m

İnsan (Man): İş güvenliğinde en değişken ve karmaşık faktördür. Çalışanların bilgi düzeyi, deneyimi, fiziksel ve zihinsel durumu, motivasyonu ve davranışları bu kategoriye girer. İnsan faktörü, eğitim eksikliği, yorgunluk, dikkatsizlik, iletişim sorunları veya güvenlik kurallarına uymama gibi nedenlerle kazalara yol açabilir.

Makine (Machine): İş yerinde kullanılan tüm ekipman, araç, gereç ve teknolojik sistemleri kapsar. Makinelerin tasarım hataları, bakım eksiklikleri, koruyucu donanımların yetersizliği veya uygunsuz kullanımı kazalara neden olabilir.

Berra GÜN

İş kazaları nedenleri; 4-m

Malzeme (Material): Üretim sürecinde kullanılan hammaddeler, kimyasallar, yarı mamul veya mamul ürünler bu kategoriye girer. Malzemelerin kalitesi, uygunluğu, depolanması, taşınması ve kullanımı iş güvenliğini doğrudan etkiler.

Metot (Method): İş yapma şekilleri, prosedürler, talimatlar, standartlar ve çalışma yöntemlerini içerir. Yetersiz veya uygunsuz iş prosedürleri, eksik risk değerlendirmeleri veya güvenlik protokollerinin olmaması kazalara zemin hazırlayabilir.

Berra GÜN

iş sağlığı ve güvenliğinin nemi

İş Sağlığı ve Güvenliğinin nemi; çalışanları korumak, üretim güvenliğini sağlamak ile işletme güvenliğini sağlamaktır. Düzenli ve tedbirli bir iş hayatının izlenebilmesi için iş sağlığı ve güvenliği büyük önem arz etmektedir. Büyük öneminden dolayı iş sağlığı ve güvenliği son yıllarda kanun kapsamında ele alınmış ve işyerlerine çeşitli zorunluluklar ve yükümlülükler getirilmiştir. İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önleyerek çalışanların yaşamını ve sağlığını korumayı, aynı zamanda işletmedeki verimliliği artırmayı amaçlayan sistemli uygulamalar bütünüdür. İş yerlerinde çalışanların sağlıklarını ve güvenliklerini korumayı, çalışma ortamlarını güvenli hale getirmeyi amaçlayan bir disiplin ve uygulama bütünüdür. Çalışanların fiziksel, ruhsal ve sosyal refahını sağlamak için alınan önlemler, oluşturulan sistemler ve uygulanan yönetmeliklerin toplamıdır.

İkra ARSLAN

İnşaat sektörü; yüksekten düşme, ağır makinelerin kullanımı, göçük ve elektrik çarpması gibi ölümcül riskleri barındırır. Bu yüzden önceden önlem almalıyız.

Tarım, ormancılık ve hayvancılık sektörlerinde açık alanda ağır aletlerle ve hayvanlarla çalışılması, ayrıca kimyasal ilaç ve gübre maruziyeti riski bulunmaktadır. Önlem almazsak kötü sonuçlarla karşılaşabiliriz.

Madencilik ve taş ocağı sektörü; yeraltı ve yerüstü patlayıcı, göçük, toz ve zehirli gaz riskleri nedeniyle en tehlikeli sektörlerin başında gelir. Sağlığımız için önlem almalıyız.

İkra ARSLAN

iş sağlığı ve güvenliği örnekleri

Türkiye'de iş kazaları özellikle inşaat, madencilik, tarım ve sanayi sektörlerinde sık görülen önemli bir iş sağlığı ve güvenliği problemidir. İş kazalarının başlıca nedenleri; güvenlik kurallarına uyulmaması, yetersiz eğitim, koruyucu ekipman kullanılmaması ve dikkatsizliktir. Bu kazalar çalışanların yaralanmasına, sakat kalmasına ve hatta hayatını kaybetmesine neden olabilmektedir.

Ravza ÖLMEZ

—Dünya

Benxihu Kömür Madeni (1942 - Çin)
Genellikle (Japonya, Çin, Hindistan vb.) maden ülkelerinde olmuştur.) ölüm oranının en yüksek olduğu ve toplu ölüme sebep olan maden kazalarının asıl sebebi gaz sıkışmaları, grizu patlaması, karbonmonoksit zehirlenmesi sebebiyle olmuştur. Çin'de 1942 ve 1960 yılında iki büyük maden kazası sebebiyle toplam 1549 çalışan ölmüştür.

—Türkiye

Soma Maden Faciası (2014 Manisa)
13 Mayıs 2014'te meydana gelen yangın ve karbonmonoksit zehirlenmesi sonucu 301 madenci hayatını kaybetti. Bu olay Türkiye'nin en büyük maden faciası olarak kabul edilmektedir.

